

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/72/2017
Identifikačné číslo spisu:	1615211505
Dátum vydania rozhodnutia:	13.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1615211505.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti o maloleté deti L. A., narodeného 1X. P. XXXX, K. A., narodeného XX. P. XXXX a K. A., narodenú 1X. T. XXXX, bývajúce u matky a zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, deti matky L. A., bývajúcej v J., zastúpenej Mgr. Katarínou Berkešovou, advokátkou so sídlom v Malackách, Břeclavská č. 3, a otca Ing. X. A., bývajúceho v A., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 9 P 172/2015, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2016 sp. zn. 20 CoP 105/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky rozsudkom z 30. mája 2016 č.k. 9 P 172/2015-167 zveril maloleté deti L., K. a K. do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia s účinnosťou od 16. novembra 2015. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou 200 € mesačne na každé maloleté dieťa vždy do 15-ého dňa tohto ktorého mesiaca k rukám matky s účinnosťou od 16. novembra 2015. Zároveň otcovi uložil povinnosť zaplatiť v lehote 3 dní nedoplatok na výživnom na maloleté deti za čas od 16. novembra 2015 do 31. mája 2016 v sume 277 € na každé dieťa. Styk otca s maloletými deťmi neupravil a v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní prihliadol na to, že rodičia sa na úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom nevedia dohodnúť, ako i na záujem maloletých detí, ktoré samé uviedli, že ich želaním je zostať v starostlivosti matky. Pri určení výživného zohľadnil odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov a oproti matkou navrhovanej výške výživného 300 € mesačne na každé dieťa, určil výživné sumou 200 € mesačne na každé dieťa a súčasne akceptoval dohodu rodičov, že styk otca s maloletými deťmi sa neupraví. Právne vec posúdil súd prvej inštancie podľa § 36 ods. 1, § 24 ods. 2, 3, 5, § 25, § 62, § 75 a § 77 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie matky rozsudkom z 26. októbra 2016 sp. zn. 20 CoP 105/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie ako i jeho právnym posúdením veci.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti určenia bežného a zročného výživného podala matka maloletých detí dovolanie s tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Podľa názoru dovolateľky súd nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie, neodstránil rozpory vo výpovediach rodičov, nevykonával všetky dôkazy, ktoré sú v záujme maloletých detí a jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené. Z uvedených dôvodov matka navrhla rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie.

4. Otec vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny, a preto ho navrhol „potvrdiť“.

5. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu vecne nevyjadril a ponechal vec na rozhodnutie súdu.

6. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku (CMP). Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 2 ods. 1 CMP). To platí i pre konanie o dovolaní.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade dovolateľka uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, teda sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej

účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

9.4. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

9.5. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

10. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

10.1. Na záse, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

10.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

11. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

12. Na podklade vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že dovolanie matky nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

13. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie matky podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

14. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 52 CMP.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.